

Ken Skates AS/MS
Gweinidog yr Economi, Trafnidiaeth a Gogledd Cymru
Minister for Economy, Transport and North Wales

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Lee Waters AS/MS
Dirprwy Weinidog yr Economi a Thrafnidiaeth
Deputy Minister for Economy and Transport

KS/293/20

Russell George AS
Cadeirydd
Pwyllgor yr Economi, Seilwaith a Sgiliau

3 Medi 2020

Annwyl Russell

Diolch am eich llythyr dyddiedig 29 Gorffennaf yn gofyn am ragor o wybodaeth yn dilyn ein hymddangosiad ger bron y Pwyllgor ar 16 Gorffennaf.

Amgaewn atebion i'r cwestiynau rydych wedi'u codi.

Yn gywir,

Ken Skates AS/MS
Gweinidog yr Economi, Trafnidiaeth
a Gogledd Cymru
Minister for Economy, Transport and North Wales

Lee Waters AS/MS
Dirprwy Weinidog yr Economi
a Thrafnidiaeth
Deputy Minister for Economy and
Transport

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Gohebiaeth.Ken.Skates@llyw.cymru
Correspondence.Ken.Skates@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Pwyllgor yr Economi, Seilwaith a Sgiliau – 16 Gorffennaf

Camau dilynol

Y Gronfa Cadernid Economaidd

Diolch am gynnig nodyn briffio cynhwysfawr ar y data sy'n ymwneud â cham 1 yr ERF. Mae'r aelodau'n disgwyl ymlaen at ei weld.

Cafwyd cyfanswm o ryw 250,000 o ymwelwyr unigryw â Gwiriwr Cymhwysedd yr ERF ar wefan Busnes Cymru, ac adeg y cyfnodau prysuraf, roedd tros 4,000 o ddefnyddwyr yn defnyddio'r system yr un pryd. Llwyddodd Busnes Cymru i brosesu dros 15,000 o geisiadau gan neilltuo bron 12,000 o grantiau gwerth cyfanswm o £180m.

Atodwn ddolen i dudalen ar wefan Busnes Cymru sy'n dangos manylion y cyrff y dyfarnwyd grantiau iddynt, wedi'u rhannu yn ôl sector a rhanbarth – ar gyfer Cam 1 yr ERF.

<https://businesswales.gov.wales/cy/llywodraeth-cymru-cronfa-cadernid-economaidd-sefydliadau-ddyfarnwyd-cam-1>

Neilltuwyd cyfanswm o £124.4m o gyllid i 6,946 o ficro-fusnesau a busnesau bach a chanolig (BBaChau) yn ystod cam 1 yr ERF.

Rydym wrthi'n cadarnhau manylion yr hyn a neilltuwyd i fusnesau mwy.

Mae'n bosibl bod 77,000 o swyddi wedi cael help i oroesi diolch i gam 1 yr ERF.

Hoffem ofyn hefyd am nodyn tebyg am gam 2.

Byddwn yn rhoi'r wybodaeth i'r Pwyllgor cyn gynted ag y cyhoeddwn fanylion cynhwysfawr cam 2 yr ERF.

Ar hyn o bryd, gallwn gadarnhau bod cyfanswm o £57.4m wedi'i neilltuo i 4,724 o ficro-fusnesau a BBaChau yn ystod cam 2 yr ERF.

Efallai y carai'r Pwyllgor nodi hefyd:

- Ar 18 Awst, bod 1,437 o grantiau i fusnesau newydd wedi'u cymeradwyo.
- Mae cyfanswm o 1,331 o fusnesau wedi bod ar ofyn Cynllun Benthyciad Busnesau Cymru Covid-19 (CWBLS) Banc Datblygu Cymru – a bod ychydig dros £92m wedi'i ddarparu i helpu i ddiogelu 16,000 o swyddi.

Gan edrych tuag at gam 3 y Gronfa, rwy'n croesawu'r ffaith eich bod yn agored i glywed syniadau'r Pwyllgor ynghylch ei gynnwys. Rwy'n nodi i'r Gweinidog ddweud bod Llywodraeth Cymru'n disgwyl i'r cam hwn helpu busnesau i dyfu, creu mwy o gyfleoedd gwaith a chryfhau'r economi. O ran y potensial i lenwi bylchau yn y cymorth i'r sectorau neu gymorth arall, dywedodd y Gweinidog hefyd ei fod yn aros am ymateb Llywodraeth y DU i adroddiad Pwyllgor Dethol y Trysorlys 'Economic Impact of Coronavirus: Gaps in Support'. A ninnau bellach wedi cael ymateb gan Lywodraeth y DU, a wnaiff y Gweinidog esbonio wrth y Pwyllgor y mathau o gymorth fydd ar gael yng ngham 3 a ph'un a yw Llywodraeth Cymru yn dal i ystyried creu cronfa galedi bosibl gyda Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru?

Ers cyfarfod y Pwyllgor ar 16 Gorffennaf, cyhoeddodd ni ar 28 Gorffennaf y caiff bron £40 miliwn o'r Gronfa Cadernid Economaidd (ERF) ei fuddsoddi i'n helpu i gadw at ein "Hymrwymiad Covid" i Gyflogadwyedd a Sgiliau. Bydd yr arian hwn yn sicrhau y bydd pawb dros 16 oed yng Nghymru yn gallu cael cyngor a chefnogaeth i gael hyd i waith, i fod yn hunangyflogedig neu i gael lle mewn addysg neu hyfforddiant. Caiff ei dargedu at yr unigolion ym Marchnad Lafur Cymru fydd fwyaf tebygol o deimlo effeithiau negyddol. Bydd hyn yn helpu'r rheini yr effeithiwyd arnynt fwyaf yn y ffordd fwyaf uniongyrchol bosibl.

Rydym wrthi'n cadarnhau manylion asesiad o effeithiau'r Gronfa Cadernid Economaidd (ERF) a fydd yn ein helpu i weld sut y gallwn gefnogi busnesau yn y dyfodol. Rydym yn ystyried yn ofalus hefyd sut y gallwn ddefnyddio'r arian sy'n weddill yn yr ERF i helpu busnesau a bywoliaethau yn y misoedd i ddod.

Fel y dywedon ni yn y cyfarfod ar 16 Gorffennaf, rydym am i'r arian hwn fod yn gyfraniad positif at greu twf a chyfleoedd, ond rwy'n cydnabod hefyd y bydd gofyn i ni wneud popeth y gallwn ni i gefnogi busnesau pe bai'r sefyllfa anffodus yn codi bod angen rhoi mesurau clo ar waith unwaith eto. Rydym wedi nodi ystod o opsiynau ar gyfer defnyddio'r arian sy'n weddill yn yr ERF ac ar ôl ystyried yr opsiynau hyn, byddwn yn cyhoeddi trefniadau ar gyfer defnyddio'r arian mewn ffordd a fydd yn sicrhau bod ystod eang o anghenion yn cael eu diwallu yn y ffordd orau bosibl.

Nid fydd yr arian sydd ar gael i ni yn agos at fod yn ddigon i gymryd lle'r cymorth a ddarperir gan Lywodraeth y DU trwy ei Chynllun Cadw Swyddi a'r Cynllun Cymorth Incwm i'r Hunangyflogedig ac rydym yn galw eto arni i beidio â dod â'r cynlluniau hyn i ben yn ddisymwth ar 31 Hydref.

Dywedodd y Dirprwy Weinidog hefyd bod swyddogion wedi bod yn dadansoddi'r bylchau yn y cymorth ac ar sail y bylchau a welwyd, dywedodd y byddai'r risg o dwyll a chost weinyddol teilwra cynllun ar gyfer nifer mor fach o bobl yn fwy na'r budd a geid ohono. All y Gweinidog rannu'r dadansoddiad hwn â'r Pwyllgor?

Rydym wrthi o hyd yn caboli'r astudiaeth hon fel rhan o'r asesiad y cyfeirir ato uchod o effeithiau'r Gronfa Cadernid Economaidd (ERF) a byddwn yn rhannu'r dadansoddiad â'r Pwyllgor unwaith y bydd hwn a gwaith cysylltiedig wedi'i gwblhau.

Sgriniau ar gyfer tacsis a cherbydau hurio preifat

Yn ystod y sesiwn, cododd Aelodau fater ffitio sgriniau diogelwch mewn tacsis a cherbydau hurio preifat. Er i'r Dirprwy Weinidog esbonio nad yw diogelwch mewn cerbydau yn fater wedi'i ddatganoli, roedd Aelodau am wybod a fyddai Llywodraeth Cymru am ystyried gwneud newidiadau dros dro i'r rheoliadau trwyddedu sydd yn bwnc sydd wedi'i ddatganoli.

Mae'r Pwyllgor eisoes wedi clywed tystiolaeth gan yr undebau y byddai gofyn i'r gyrrwr wneud cais i'r awdurdod lleol i gael newid ei drwydded a chael gosod sgrin rhyngddo a'r teithwyr. Mae'r undebau wedi gofyn am gael llacio'r gofyn hwn.

Nid yw gosod sgrin ddiogelwch mewn tacsis neu gerbyd hurio o reidrwydd yn golygu bod angen newid trwydded y cerbyd. Bydd yn dibynnu ar bolisi ac amodau'r awdurdod lleol unigol. Mae'r ddeddfwriaeth eisoes yn rhoi rhywfaint o hyblygrwydd felly i awdurdodau lleol o ran gofynion y polisi a'r amodau trwyddedu maent yn eu rhoi ar waith.

Ond mae angen i awdurdodau lleol fod yn fodlon bod y cerbyd yn ddiogel ar gyfer ei drwyddedu. Bydd rhaid iddynt fod yn fodlon nad yw'r sgrin ddiogelwch, o ran ei hadeiladwaith na chwaith sut y mae'n cael ei gosod, yn peryglu'r gyrrwr na'r teithiwr, yn enwedig pa bai damwain. Mae pryderon y gallai sgrin anaddas neu sgrin sydd wedi'i chamosod amharu ar y nodweddion diogelwch sydd eisoes yn y tacsis megis bagiau aer neu ei gwneud yn anodd gadael neu mynd i mewn i'r tacsis ar ôl gwrthdrawiad.

Mae swyddogion Llywodraeth Cymru wedi bod yn trafod â'r Adran Drafnidiaeth (DfT) a'r Asiantaeth Gyrwyr a Safonau Cerbydau (DVSA) i ddeall gofynion diogelwch perthnasol sgriniau dros dro ac wedi siarad â Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru (CLILC) a chynrychiolwyr awdurdodau lleol i gael hyd i ffordd fwy cyson o ddelio â'r mater hwn. Mae'r sefyllfa'n un gymhleth ac nid oes un math o sgrin fyddai'n gwneud y tro i bawb a bydd angen i awdurdodau lleol ystyried pob cais yn ôl ei rinweddau er mwyn cadw gyrwyr a theithwyr fel ei gilydd yn ddiogel.

Ychydig iawn o dystiolaeth sydd o hyd i brofi bod sgriniau diogelwch yn lleihau'r risg o drosglwyddo Covid-19 gan nad yw'r rhan fwyaf yn creu gofod wedi'i selio.

Ceir cyngor i yrwyr tacsis a cherbydau hurio preifat ar Covid-19, gan gynnwys mesurau i lleihau'r risg o'i drosglwyddo, ar y wefan <https://llyw.cymru/canllawiau-ar-dacsis-cherbydau-hurio-preifat>

Bil Gwasanaethau Bysiau (Cymru)

Fel yr ydym wedi'i drafod, mae'r diwydiant bysiau mewn sefyllfa beryglus. Mae memorandwm esboniadol y Bil yn nodi ei bod yn hanfodol bod gan awdurdodau lleol yr offer cywir i sicrhau bod gwasanaethau bysiau'n cael eu darparu'n briodol yn eu hardal. Mae'r memorandwm esboniadol hefyd yn ailadrodd uchelgais Llywodraeth Cymru i ddarparu rhwydwaith trafniadaeth gyhoeddus cydgysylltiedig sy'n ddiogel, yn ddibynadwy, yn brydlon, yn amgylcheddol gynaliadwy, yn hygyrch ac yn ymateb i ddiwallu anghenion y cyhoedd sy'n teithio. Carai'r Pwyllgor wybod pa gynlluniau penodol sydd yn eu lle i wireddu'r uchelgais hwn heb yr offer sydd wedi'u cynnwys yn y Bil. Yn benodol, a wnaiff Llywodraeth Cymru ystyried datblygu cyllid y Cynllun Argyfwng Bysiau at y diben hwn?

Mae darparu rhwydwaith trafniadaeth gyhoeddus cydgysylltiedig a diwygio gwasanaethau bysiau yng Nghymru yn parhau i fod yn flaenoriaeth fawr i Lywodraeth Cymru. Yn dilyn pandemig y Covid19, rydym wedi rhoi ystyriaeth frys i sut i fynd i'r afael â hyn, p'un ai trwy ddeddfwriaeth neu ddulliau eraill, neu'r ddau.

Fel y gŵyr y Pwyllgor, gwnaethom ddatblygu'r Cynllun Brys ar gyfer y Sector Bysiau i gefnogi'r diwydiant yn ystod y cyfnod anodd hwn. Yn ogystal â mynd i'r afael ag anghenion brys tymor byr, mae'r cytundeb sy'n sail i'r cynllun yn rhoi cyfle i ddechrau partneriaeth barhaol rhwng gweithredwyr a chyrff cyhoeddus fydd yn eu galluogi i ail-lunio rhwydwaith bysiau Cymru. Gan adeiladu ar y bartneriaeth hon, bydd Llywodraeth Cymru, gyda chefnogaeth TrC, yn dylunio cynllun ariannu newydd ar y cyd ag awdurdodau lleol a gweithredwyr bysiau a fydd yn cynnwys dull teg a chyson o bennu prisiau tocynnau, cynyddu teithwyr, a chytundeb ar egwyddorion Contract Economaidd a Siarter Gymdeithasol. O'i gwneud hi fel hyn, gallwn gydweithio i wella gwasanaethau i deithwyr a helpu i wireddu'n huchelgais ar gyfer trafniadaeth gyhoeddus integredig. Yn y tymor hwy, bydd angen deddfwriaeth i ategu'r cynnydd a wnaed drwy'r Cynllun Brys ac i gefnogi trefniadau ariannu yn y dyfodol. Mae gwaith yn mynd rhagddo i ystyried yn union pa ddeddfwriaeth y gallai fod ei hangen yn y dyfodol.

Bydd y Pwyllgor hefyd yn ymwybodol ein bod, ar 1 Awst, wedi cyhoeddi £10m yn ychwanegol o gyllid i wella lefelau'r gwasanaethau bysiau rheolaidd tan ddiwedd mis Medi. <https://llyw.cymru/datganiad-ysgrifenedig-covid-19-darparu-mwy-o-wasanaethau-o-dan-y-cynllun-brys-ar-gyfer-y-sector>

Mae cyhoeddiad ffurfiol am rownd cyllido newydd i gefnogi'r diwydiant bysiau hyd at ddiwedd y flwyddyn ariannol yn cael ei baratoli ar hyn o bryd.

Yr achos busnes dros drosglwyddo swyddogaethau i Trafnidiaeth Cymru

Roedd ateb Simon Jones ynghylch yr achos busnes dros drosglwyddo swyddogaethau i Trafnidiaeth Cymru yn ddiddorol iawn yn fy marn i. Dywedodd Simon wrth y Pwyllgor y byddai'r gwaith sy'n cael ei wneud nawr ar y Cynllun Brys ar gyfer y Sector Bysiau yn effeithio ar drosglwyddo swyddogaethau am fysiau. A fyddech cystal ag esbonio beth fydd yr effeithiau hyn?

Rwy'n deall y byddai'r gwaith brys ar COVID wedi arafu peth o'r gwaith ar drosglwyddo swyddogaethau. Er hynny, mae'r Pwyllgor wedi bod yn awyddus i weld yr achos busnes ers tro. Mae'r Pwyllgor yn awyddus i wybod pryd y bydd Llywodraeth Cymru'n debygol o gyhoeddi'r achos busnes hwn?

Mae'r Cynllun Brys ar gyfer y Sector Bysiau wedi prysuro rhai o'r newidiadau roeddem eisoes yn eu rhagweld i'r ffordd y mae bysiau'n cael eu rheoli a'u trefnu yng Nghymru, yn ogystal â chynnig syniadau hollol newydd.

O ganlyniad iddo, mae TrC yn chwarae mwy o rôl ym myd y bysiau nag yr oedd cyn yr argyfwng, hynny er mwyn cefnogi Gweinidogion Cymru ac Awdurdodau Lleol. Bydd ein Cynllun Brys ar gyfer y Sector Bysiau'n parhau i esblygu, fel y bydd rôl TrC ar ran Gweinidogion Cymru ac awdurdodau lleol. Rydym yn cydweithio'n glos â llywodraeth leol, CLILC a chwmnïau bysiau wrth i bethau ddatblygu a rôl newydd TrC ymddangos.

Byddwn yn ysgrifennu eto at y Pwyllgor unwaith y daw'r gwaith hwn i ben.